

MŁODZI ARTYŚCI

30 października młodzi artyści ze szkoły podstawowej z klasy III, IV, V zaprezentowali twórczość muzyczną. Dzieci przygotowane przez panią Katarzynę Koseską, Izabelę Jaskólską oraz Katarzynę Walisziewicz dumnie zagrały utwory wybrane specjalnie dla najmłodszych. Tego dnia wszyst-

kich gości przywitała Pani Ewelina Mosakowska, która zachęcała do aktywnego słuchania koncertu. Uwieńczeniem tego spotkania był wspólny taniec kaczuszek, do którego akompaniował Jeremi Wrzosek. Wszystkim muzykom życzymy sukcesów i wytrwałości. Dla przedszkolaków zagrali i zaśpiewali: Kornel Pańko, Gabriela Stochowska, Barbara Krawczak, Jeremi Wrzosek, Małgorzata Tyszką, Wiktoria Wrześniak, Natalia Floriańczyk, Jędrzej Wrzosek, Urszula Krawczak.

*Izabela Jaskólska,
Katarzyna Walisziewicz*

Składam podziękowania OSP w Krogulcu
za oczyszczenie ulic z krzewów
w miejscowości Kiścinnie i Wiersze.

*Soltys
Janina Tomaszewska*

**INFORMUJEMY, ŻE WSZELKIE AWARIE
OŚWIETLENIA ULICZNEGO
NALEŻY ZGŁASZAĆ
POD NR TEL. 604 979 175**

SZKOCKI GRANT

Program „Uczenie się przez całe życie”, działający w latach 2007-2014 w ramach europejskiego projektu Comenius stwarzał nauczycielom na terenie Unii Europejskiej sposobność dokształcania się („Mobilność szkolnej kadry pedagogicznej”). Uzyskanie grantu europejskiego w wyżej wymienionym projekcie umożliwiło uczestniczenie w szkoleniach i warsztatach w międzynarodowym, zawodowym gronie pod okiem doświadczonych trenerów. O korzyściach płynących z poruszania się w naturalnym środowisku językowym mówić nie trzeba, nie wspominając o dodatkowych profitach, wynikających z możliwości zwiedzania kraju. Miałem satysfakcję przebywać i wymieniać doświadczenia z poznanymi nauczycielami języka angielskiego w historycznej stolicy Szkocji Dunfermline.

Przebywałem u szkockiej rodziny. Z pobytu zachowałem miłe wspomnienia i bieżącą możliwość używania języka poza szkołą i ulicą, wsłuchiwanie się w jego specyfikę i przyswajania poprzez systematyczną konwersację.

Program szkolenia „2 weeks course for european teachers of English at secondary level focus on Scotland” tj. „Dwutygodniowy kurs dla europejskich nauczycieli języka angielskiego uczących na poziomie gimnazjum i szkoły średniej w odniesieniu do Szkocji” obejmował, między innymi warsztaty z nauczania języka angielskiego jako języka obcego. Na warsztatach trenerzy zapoznawali nas lub poddawali propozycje metod aktywizacyjnych na lekcji języka angielskiego, zarówno w oparciu o materiały podręczne, jak i zasoby online. Praca w grupach owocowała wymianą doświadczeń i pomysłów. Warsztaty zawodowe były przeplatane, stosownie do zaplanowanego programu, np. ilustrowanymi wykładami z historii Szkocji oraz tradycji. Wykład poświęcony wpływowi szkockiej poezji Roberta Burns na dwudziestowieczną literaturę. Podsumowaniem teoretycznej części była prezentacja szkockiego systemu edukacyjnego oraz jego niuansów przez Ritę Howard, była dyrektorką jednego z renomowanych, miejscowych liceum Kirkcaldy.

Dodatkowym atutem udziału w projekcie było poznanie szkockiej specyfiki edukacyjnej poprzez możliwość wizytowania szkół. Jedną z nich było Liceum w Dunfermline – **Dunfermline High School**. W praktyce na język polski można przełożyć „gimnazjo-liceum”, gdyż uczęszcza tam młodzież w wieku 13-19 lat. Jednakże inna struktura szkolnictwa grupuje młodzież w tym wieku w jednej instytucji. Specyfiką jest to, iż młodzież po ukończeniu 16 r. życia może zakończyć edukację, będąc wstępnie przysposobiona zawodowo po egzaminie GCSE - the **General Certificate of Secondary Education** (odpowiednik naszego egzaminu gimnazjalnego). Oczywiście, towarzyszą temu nieco inne uwarunkowania. Uczniowie dalej zainteresowani edukacją, kontynuują naukę aż do **Advanced Level**, czyli matury. Po obserwacji zajęć prowadzonych różnicowanymi metodami, zarówno tradycyjnymi, jak i z wykorzystaniem technologii ICT, zwiedziliśmy szkołę. Drugą placówką była **St Margaret's Primary School** – katolicka szkoła podstawowa, gdzie spotkałem polskie dzieci. Są postrzegane jako zdolne, pracowite i inteligentne osoby, doskonale aklimatyzują się w nowej rzeczywistości, spontanicznie przyswajają język, co jest charakterystyczne dla tego wieku. Szkoła podstawowa w brytyjskim systemie grupuje uczniów w wieku od 5-11 lat.

Specyfiką szkoły szkockiej jest to, iż dzieci nie posiadają podręczników, ale rozbudowane zeszyty ćwiczeń, które wymieniają średnio raz na miesiąc. Imponuje wystrój i kolorystyka sal klasowych, na wyposażeniu których standardem jest tablica multimedialna, rzutnik i komputery.

Doświadczenia zawodowe uzupełnialiśmy studiami kulturowymi, zwiedzając Edynburg, stolicę Szkocji. Miasto to ma przede wszystkim swój historyczny i tradycyjny charakter, co odnajduje swój wyraz w wyglądzie zewnętrznych ulic, budynkach i pomnikach kultury. Miasto ma przyciągać turystów również poprzez ubiór niektórych jego mieszkańców. Na ulicy można więc spotkać kobziarzy czy przewodników w tradycyjnych strojach szkockich.

Najbardziej okazałą budowlą jest Zamek Edynburski – budowla z czasów średniowiecza, jeden z zabytków światowej kultury. Edynburg to również miasto ga-

lerii i muzeów oraz koncertów i festiwali muzycznych, jednym z których jest **Edinburgh Festival Fringe** – ceniony edynburski festiwal pieśni ludowych.

Inne zgoła wrażenie robi **Glasgow** – nowoczesne centrum przemysłu i techniki. Industrialny charakter miasta podkreślają **Glasgow Science Centre** – centrum wiedzy w Glasgow czy **Glasgow Opera House**, jak również budynki szkockiej telewizji BBC czy nowoczesne centra handlowe, jak chociażby **Kelvingrove** – galeria sztuki i muzeum w Glasgow czy nowoczesne **Szkockie Centrum wystaw i konferencji**. Jednakże i w tym mieście czuje się obecność historii zwiedzając **George Square** – plac św. Jerzego czy podziwiając budynki Uniwersytetu w Glasgow – **Glasgow University**.

Kilka wolnych popołudni można było poświęcić na poznanie osobliwości w hrabstwie Five, zwiedzając zabytkową, średniowieczną wioskę **Culros**. Inną opcją było zwiedzenie bardziej oddalonego miasta **St. Andrew's** – św. Andrzeja, patrona Szkocji. Należy również wspomnieć o zamku w Stirling, historycznej miejscowości, gdzie rozegrała się jedna z decydujących bitew Szkotów z Anglikami (1297) o niepodległość Szkocji.

Oprócz doświadczeń kulturowych i zawodowych, Szkocja to również kraj, gdzie można korzystać z rozmaitych miejsc rozrywki: puby, kawiarnie, zajazdy, które też mogą być swoistymi miejscami kultury, gdyż ich wnętrza i wystrój są żywym zapisem pewnych trendów, historii czy aforyzmów. Na uwagę zasługuje również teatr **Alhambra** – gdzie udałem się z grupą podczas jednego z wieczorów na recital poświęcony Simonowi Garfunkelowi.

Dodatkową gratką kulturową jest sam język Szkotów, stanowiący swego rodzaju dialekt angielski – „**Scottish English**”, źródło zainteresowania i atrakcji dla obcokrajowców, zarówno w wymowie jak i znaczeniu poszczególnych słów tj. **boy – lad, girl – lass, church – kirk** – (kościół), **valley – glen** (wąwóz), **cheers – slinger!** (na zdrowie!). Zagadując typowego Szkota na ulicy można usłyszeć „szemrzący niczym strumyk lub szeluszczący jak świerszcz akcent”, np. **study – sztudy, university – uniwersziti**. Zupełnie tak jakby usłyszeć po polsku zamiast „Dzień dobry” po prostu „Dzian dobri”, bez ekstremalnych różnic i do zrozumienia! Oprócz urzędowego **English** funkcjonuje staro szkocki, rdzenny język **Gaelic**, na chwilę obecną bardziej jako historyczny archaizm, gdyż podobno sprawnie na co dzień jest się nim w stanie posługiwać około 2% populacji.

Na podsumowanie mogę tylko zachęcić innych nauczycieli do zabiegania o pozyskiwanie podobnych grantów, aby mogli realizować swoje wyprawy i dzielić się spostrzeżeniami i wrażeniami. Program Comenius działa obecnie pod nazwą Erasmus+, w związku z czym odsyłam i polecam zainteresowanym stronę online: www.erasmusplus.org.pl, gdzie można otrzymać wszelkie wiążące informacje na temat nowych zasad ubiegania się o unijne stypendia, jak również tworzenia projektów dotyczących wymian pomiędzy szkołami w Unii Europejskiej.

Tomasz Borowski

